

Titel: Kapitel II.

Citation: "Kapitel II.", i *Proceskommissionen af 1868. Offentliggjort 1875*. Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/text/jura-texts-r01-shoot-chptrd1e17404.pdf> (tilgået 27. april 2024)

Anvendt udgave: Proceskommissionen af 1868. Offentliggjort 1875

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

Kapitel II.

Om Retternes Virkekreds.

Hovedbestemmelserne i dette Kapitel ere dels §§ 7 og 8, jfr. § 10, angående Grænserne mellem Underrettens og Landsrettens Competence til Straffesagers Påkjendelse i første Instants, dels § 11 angående Området for Nævningers Medvirkning ved denne. Den Organisation af Retterne, som Kapitlet forudsætter, er given i det særlige Udkast til Lov om Domsmagts Ordning. Med Navnet Landsretter ere de kollegialt sammensætte Retter betegnede, der ere bestemte til at være de egentlige Bærere af Retsplejen i Første Instants, og som tillige skulle være anden Instants med Hensyn til de til Underretterne henlagte Sager. Hver Landsretskreds omfatter et Antal Underretskredse. De Sager og Retshandlinger, som ere henlagte til Underretterne, behandles eller foretages af en enkelt Dommer, ordentligvis med Landsretten som anden Instants. Højesteret er som hidtil øverste Instants for hele Riget. Om Enkelthederne ved denne Ordning af Domsmagten må iøvrigt henvises til det nævnte, Udkast.

Ved Sførgsmålet om, til hvilken Art af Retter Påkjendelsen i Første Instants af Straffesager bør henlægges, går Udkastet ud fra følgende Grundsætninger: 1) at Betyggelsen for en retfærdig Pådømmelse væsentlig må søges opnået ved Sagens Behandling i Første Instants, og at dette Hensyn kræver som det Regelmæssige, at den i Første Instants dømmende Ret er en Kollegialret, 2) at de af praktiske Hensyn nødvendige Undtagelser fra denne Regel ikke må gå så vidt, at Straffesager af alvorligere Betydning henlægges til Underretten (en enkelt Dommer) i Første Instants, med

mindre i al Fald særegne Omstændigheder ved den enkelte Sag træde til, og 3) at den særlig fortrinlige, men også særlige Ofre af Stat og Borgere krævende Garanti for en retfærdig Pådømmelse, som ligger i nævningers Medvirkning, for det første lun bør finde Sted i Sager, hvis Gjenstand giver dem en alvorligere Betydning, men dernæst end ikke ubetinget ved disse, idet flere Henfyn må føre til yderligere Begrænsning.

De to første Sætninger svare på Strafferetsplejens Område ganske til de Principer, efter hvilke Lovudkastet om den borgerlige Retspleje har draget Grænsen mellem Underrettens og Landsrettens Competence til Domssagers Behandling og Påkjendelse, og udgjøre i Forbindelse med disse Forudsætningen for Lovudkastet om Domsmagts Organisation. Hovedgrunden, hvorpå denne Ordningens nødvendighed hviler, ligger i Mundtlighedsprincipets Konsekventer i Henseende til Bevisførelsen og Retsmidlerne, jfr. herom navnlig hvad der bemærkes ved Udkastets 6te Afsnit. I Kraft deraf må Landsretten også i Straffeprocessen blive den egentlige Bærer af Retsplejen i Første Instants, og til Underretten kunne kun henlægges sådanne Straffesager, hvis Karakter tilsteder at lade det bero ved en enkelt Dommers Afgjørelse, når Parterne ikke påanke, samt at lade sig nøje med, at en Forhandling for Landsretten efter de samme Regler, der gjælde for de til denne i første Instants henlagte Sager, kan fremkaldes ved Påanke, forsåvidt Loven ikke endog må finde Grund til at afskære Adgangen hertil. At det i Strafferetsplejen ikke kan stå Parterne frit at komme overens om, at gå til Underretten i Sager, der regelmæssigt høre under Landsretten, medens det kan tilstedes i den borgerlige Retspleje, følger af den tidligere påpegede Grundforskjel mellem disse Arter af Retspleje.

Hvad den tredie Grundsætning angår, har Udkastet betragtet det som et ved Grundtoven givet urokkeligt Grundlag, at den Medvirkning af lægmænd med de retskyndige Dommere i Strafferetsplejen, som er et af Hovedpunkterne i Nutidens Reform af denne, skal ske ved Indførelsen af nævningeinstitutionen (Jury, Edsvorne), altså efter den Institutions

Tanke, som fra England er overført til Kontinentet og her er blevet optagen i de fleste og vigtigste nyere Love, det vil sige, således at Nævningerne og de retskyndige Dommere medvirke ved Sagens Afgjørelse som fra hinanden sondrede Bestanddele af Retten. Men forøvrigt er det overvejende Flertal af Kommissionens Medlemmer også af den Anskuelse, at denne Institution i indre værd står langt over Meddomsmandsinstitutionen, der sammensmelter de retskyndige og læge Dommere til et Kollegium, og hvoraf vi have en — rigtignok meget ufuldkommen — Anvendelse i Livssager. Denne Institution, som i den nyere Tid har fundet enkelte varme Forkæmpere i Tyskland (Schöffengericht), er i nogle tyske Stater optagen med Henfyn til de mindre betydelige Straffesager, altså ved Siden af nævningeinstitutionen. Ved det almindelige tyske Udkast var det fra først af påtænkt at indføre Påkjendelse ved Meddomsmænd som almindelig Regel og ganske at lade den egentlige nævningeinstitution falde. Deri skulde ligge Gjenoplivelsen af et gammelt nationalt Institut og en principielt rigtigere Ordning. Tanken fandt imidlertid kun ringe

Tilslutning. Kritiken anerkendte hverken den ene eller den anden af de anførte Grunde. Med Ret eller Uret antog man, at Forslaget udsprang af Uvillie mod Principet om Lægsmænds Medvirkning og havde til Hensigt at forringe Betydningen af denne Medvirkning. Ligeoverfor denne Modstand blev Tanken ikke fastholdt. I sin endelige Skikkelse er det tyske Udkast vendt tilbage til nævningeinstitutionen i de vigtigste Straffesager.

Idet nævningeinstitutionen kalder et dobbelt, forskelligartet Element til Medvirkning ved Afgjørelsen, er Tanken derved at yde navnlig den Sigtede en førøget Garanti for en retfærdig Afgjørelse, den største Garanti, som det overhovedet er muligt at nå ved den retlige Ordning. Deri og i den Betragtning, at denne fortrinlige Garanti kræver særlige Ofre af Staten og Borgerne, ligger Hjemmelen til at indskrænke Anvendelsen til Straffesager af alvorligere Betydning, så at der overhovedet ikke bliver Spørgsmål om Anvendelse af nævninger i Sager, der høre til

Underrettens Competence. Men derefter alene kan Grænsen ikke drages; både praktiske Hensyn og Grunde, som udledes af nævninge« institutionens Væfen, føre til yderligere Begrænsninger, Således vil da ikke enhver Stræffesag, hvis Påkjendelse henlægges til Landsretten, derved med det Samme blive nævningesag.

Udkastet kommer altså til en Tredeling af Straffesagerne i Henseende til Pådømmelsen i Første Instants. nemlig:

- 1) Sager, som påkjendes af Landsretten under Medvirkning af Nævninger (Nævningeret).
- 2) Sager, som påkjendes af Landsretten, men uden Nævninger, og
- 3) underretsager.

En Todeling, som de celdre hos os foreliggende Udkast kjende, således at der kun bliver at skjelne imellem nævningesager og Underretssager, skjønnes ikke at kunne undgå de Skjær, enten at udstrække den Første Klasses Omåde ud over det praktisk Gjennemførlige eller den sidste Klasses ud over det principielt Tilstedelige. Nogen anden Vej til at løse Vanskeligheden frembød der sig imidlertid ikke for hine Udkast, som forudsætte, at den nuværende Retsorganisation i det Væsentlige blev bestående. Gjennemgående er derimod Tredelingen i den franske og de tyske Straffeprocesslove. Når den imidlertid i de fleste af disse bygges på en Inddeling af Forbrydelserne efter deres forskellige, i Straffen udtrykte Grovhed (crimes,, délits, contraventions, — Verbrechen, Vergchen, Uebertretungen), er der med Rette af Strafferetsvidenskaben herimod gjort den Indvending, at en fådan Tredeling af Forbrydelserne er vilkårlig, ikke udsprungen af disses eget væsen, men alene optagen i Straffeloven for at give Straffeprocessen et Skema at henbolde sig til. Medens Adskillelsen mellem grove og ringe Forbrydelser har en af Straffeprocessen uafhængig naturlig Grund, der viser sin Indflydelse i Straffenes forskellige Karakter Øjemed, lader en yderligere Adskillelse mellem de grove Forbrydelser sig ikke begrunde på samme Måde, og når Competenceforholdene i Processen bygges på en sådan Adfkillelse, kan der herfor kun påberåbes det rent

praktiske Hensyn, at det ikke lader sig gjøre at udstrække nævningesagernes Område til den hele Klasse af grove, Underretten unddragne Forbrydelser. Men dette er at overhugge, ikke at løse Knuden med Hensyn til Asgrænsningen af nævningesagernes Område, og en sådan Fremgangs måde kunde kun billiges, når der ikke af selve nævningeinstitutionens væsen kunde udledes Begrænsninger, ved hvilke tillige hint praktiske Hensyn fyldestgjordes. At dette kan gjøres. har længe været Videnskabens Påstand, og Udkastet er, i Erkjendelsen af det Rigtige heri og følgende det af enkelte fremmede Love givne Gxempel (jfr. navnlig den sachsifke Lov af 1868) slået ind på denne Vej. Den Tredeling af Sagerne, som det hjemler, er derfor væsentlig forskjellig fra den i de nvere Love sædvanlige. Kun ved Grænsen for Underretssagerne er Hovedhensynet Forbrydelsens Størrelse; ved Afgrænsningen af nævningesagernes Område indenfor Landsretssagernes Kreds er det et andet. Hvorledes Udkastet i det Enkelte har løft hver af disse, af hinanden uafhængige Opgaver, skal nu nærmere påvises.

Ved at afgrænse Området for de mindre betydelige Stræffesager, der bør henlægges til Underretten, bliver Hovedhensynet den for Handlingen fastsatte Straf. Adskillige af de Straffe, Lovgivningen gjør Anvendelse af, ere af den Beskaffenhed, at de ikke i Almindelighed kunne eller efter Lovgiverens Opfattelse skulle have en afgjørende Indflydelse på den Persons hele Velfærd, som må lide dem. Handlinger, der ikke kunne pådrage anden Straf, ville hverken efter den almindelige Forestilling eller efter Lovgiverens Opfattelse kunne be« tragtes som grove Forbrydelser. Her vil da foreligge en stor Mængde af strafbare Handlinger, som uden nogen Betænkelighed kan henlægges til Underretten. Men Udkastet kunde ikke blive stående ved en herpå alene bygget Regel. For det Første forekommer der mange Tilfælde, i hvilke den for en strafbar Handling foreskrevne Strafferamme indbefatter såvel Straffe af den nysberørte Karakter som også Straffe af en mere alvorlig Betydning. Ubetinget at udelukke Sager angående sådanne Handlinger fra Underrettens

Competence, som Tilfældet måtte blive, når der alene skulde sees på Marimum af den Straf, der kan idømmes, vilde være at miskjende den Dom om Forbrydelsens Karakter, der lægger sig for Dagen i Strafferammens Fastsættelse på den nævnte Måde. Der kan af denne kun udledes, at Handlingen efter Lovgiverens Opfattelse kan være en grov Forbrydelse, ikke, at den altid eller endog blot regelmæssig er det,

så meget mindre som det hos os står fast, at Straffen i det overvejende Flertal af Tilfælde vælges nærmere ved Minimum end ved Maximum, hvad der ikke kan antages at være i Strid med Lovgiverens Tanke. Det må derfor endog siges, at en Handling, for hvilken Strafferammen har fået hin Vidde, i Regelen egner sig til at henlægges til Underrettens Kompetence, og kun undtagelsesvis må være forbeholdt Landsretten. Afgjørelsen af, hvor Pådommelsen af sådanne Handlinger skal ske, må altså træffes efter Hensyn til den i det konkrete Tilfælde forskyldte Straf, om denne er en sådan, som griber afgjørende ind i den Sigtedes Velfærd, eller ikke.

Hertil kommer nu endvidere en anden Betragtning. I Reglen bar det vistnok ingen særlig Vanskelighed at afgjøre, om en i Lovgivningen anvendt Straf hører til den ene eller den anden Klasse. Om Flertallet af de i Udkastets § 7 opregnede Straffe må det utvivlsomt siges, at de med Hensyn til Beskaffenheden af det Onde, de tilføje den Straflidende, og de Grænser for Strafondets Grad, Lovgiveren har draget, ikke kunne henregnes til de Straffe, der griber afgjørende ind i den Pågjældendes hele Velfærd. Omvendt er det Modsætte klart med Hensyn til den Straf, der udenfor de i § 7 opregnede har den største Betydning, nemlig Strafarbejde og selvolgelig også med Hensyn til Livsstraf. Om Fortabelse af Embede, Bestilling eller Valgret gjælder regelmæssig det Samme, og hvad disse Straffe angår, føre i al Fald også andre Grunde til at udelukke dem fra Underrettens Kompetence, de Grunde nemlig som overhovedet tale for altid at henlægge Embedsforbrydelser og politiske Forbrydelser til Landsretten. Disse samme Grunde med-

føre endelig også, at Statsfængsel må være en Straf, som det ligger udenfor Underrettens Kompetence at idømme; der er kun eet Tilfælde, hvor denne Straf idømmes for en Handling, der ikke kan betegnes som politisk Forbrydelse, nemlig for Duel ifølge Straffelovens § 208 2 det Punktum. Men Stræffen forekommer her alternativt med simpelt fængsel, og Udkastets Regel vil altså kun føre til, at Duel skal pådømmes af Landsretten i de særlig grove Tilfælde, hvor mere end 2 Års simpelt fængsel er forstyldt, d. v. s. en så lang Tids Frihedsberøvelse, at Sagen allerede derved må være udelukket fra Underretten. Derimod er der een af de i Udkastets § 7 nævnte Straffe, om hvilken det såvel efter den almindelige Forestilling som Lovgivningens Anvendelse af den er mere tvivlsomt, til hvilken Klasse den skal henregnes, eller rettere, om hvilken det må siges, at den efter Omstændighederne har snart den ene snart den anden Karakter, nemlig Straffen af fængsel på Vand og Brød. Til denne Straf knytter der sig ofte, og navnlig hos visse Klasser af Befolkningen, Forestillingen om, at den har en vanærende Karakter og derved er en væsentlig strengere Straf end det simple fængsel. Efter en anden Opfattelse adskiller den sig kun fra simpelt fængsel ved de Skjærper i Ud« ståelsesmåden, der ere forbundne med den, men som igjen opvejes ved den betydelige Tidsforkortelse, der opnåes, en Omstændighed, som rimeligt nok kan medføre, at simpelt fængsel endog for Mange vil stille sig som en føleligere Straf. En lignende Forskjel i Opfattelsen kan nu imidlertid også spores i Lovgivningen. Denne optager i mange Tilfælde Vand- og Brødstraffen i Strafferammen, hvor det må antages, at den sidstnævnte Opfattelse alene er fulgt. Derom kan der f. Ex. ikke være Tvivl, når kun en vis lav Grad af Straffen er foreskrevet (jfr. f. Ex. Lov 10de Mai 1854 § 63, 1ste Punktum, Lov 10de April 1874 §§ 6 og 10), eller når fængsel på Vand og Brød er anvendt ved Siden af simpelt fængsel, men således, at der for dette er foreskrevet en vilkårlig og temmelig lav Grænse; thi dette Sidste kan ikke forenes med den Opfattelse, at Vand- og Brødstræffen skulde

være noget væsentlig forskjelligt fra og strengere end simpelt fængsel, da Strafferammen i så Fald vilde indeholde et uforklarligt Spring ved at udelukke de højere Grader af simpelt fængsel. Ofte vil det Samme også fremgå af selve den Handlings Beskaffenhed, for hvilken Vand- og Brødstraf er foreskrevet, således med Hensyn til adskillige ældre Straffebud, der hjemle denne Straf uden Alternativ.*) Som Regel må det derimod siges om den almindelige Straffelov, at den ikke åar ud fra det Forhold mellem fængsel på Vand og Brød og simpelt fængsel, at Længden af det sidste kan opveje Ejendommelighederne ved det første, hvilket s, Ex. fremgår af Lovens §§ 31, 36, 66 (jfr. også Grundlovens § 80), samt af de mange Tilfælde, hvor Strafferammen omfatter Strafarbejde og fængsel på Vand og Brød, men ikke simpelt fængsel, eller omvendt simpelt fængsel, men ikke fængsel på Vand og Brød. Men at den dog ikke ganske har lukket sig for den Betragtning, at individuelle Omstændigheder kunne gjøre den simple Fængselsstraf til et mere føleligt onde for den Skyldige, sees af § 30, og Domstolene må vistnok anerkjendes for beføjede til i de talrige Tilfælde, hvor Strafferammen indbefatter både simpelt fængsel og fængsel på Vand og Brød (jfr. Lovens § 25), at tage Hensyn hertil ved fængselsartens Valg, og af denne Grund vælge Vand- og Brødstraf, selv hvor der ikke vilde have været Opfordring til at vælge den som dm i og for sig strengere Strafart. Denne sidste Opfattelse har derimod alene været den herskende i de Tilfælde, hvor Vand- og Brødstraffen er optagen i Strafferammen ved Siden af Strafarbejde, men med Udelukkelse af det simple fængsel, Noget, hvorpå der findes mange Exempler i Straffeloven, og som navnlig er Tilfældet med så hyppig forekommende Forbrydelser som Tyveri og Bedrageri (se §§ 228 og 251). Loven har her nærmest betragtet Vand- og Brødstræffen som en Straf, der står i Klasse med og derfor kan træde i Stedet for Strafarbejde, hvor denne skulde

*) I Straffeloven findes kun eet Exempel på en fådan Strafferamme, nemlig § 183 i Slutningen.

idømmes i lavere Grader, end Lovgivningen tilsteder, i Overensstemmelse med den Tankegang, som fik sit Udtryk i Frd. 12te Juni 1816, der indførte den omfattende Anvendelse af Vand- og Brødstraffen, vi endnu kjende, ved at sætte den i Stedet for de tidligere hjemlede lave Arbejdsstraffe. Og i disse Tilfælde vil i Regelen også Handlingens Karakter som vanærende i den almindelige Mening medføre, at en Straffedom må

siges at være afgjørende for den Sigtedes Velfærd, selv om Straffen i det konkrete Tilfælde kun falder ud til fængsel på Vand og Brød og ikke til Strafarbejde. Af de anførte Betragtninger om Vand- og Brødstraffen følger, at Handlinger, for hvilke denne Straf kan eller skal idømmes, uden væsentlig Betænkelighed vil kunne henlægges til Underrettens Kompetence i følgende Tilfælde:

- 1) ubetinget, når Strafferammen hjemler Valg mellem Vand- og Brødstraf og andre af de i § 7 ommeldte Strafarter, men ingen højere Straf.
- 2) når Strafferammen ved "Siden af det under Nr. 1 omtalte Valg hjemler Adgang til at vælge højere Straf, navnlig Strafarbejde, for så vidt Strafarbejde ikke findes forskyldt i det konkrete Tilfælde, og
- 3) når Strafferammen alene hjemler Vand- og Brødstraf, men hverken højere eller lavere Strafarter.

Ubetinget udelukkede fra Underrettens Kompetence vilde derimod herefter de Tilfælde være, hvor strafferammen hjemler Valg mellem fængsel på Vand og Brød og Strafarbejde, men ingen ringere Straffe; de vilde ikke kunne komme ind under Underrettens Kompetence, om end Straffen i det konkrete Tilfælde kun blev fængsel på Vand og Brød, ikke Strafarbejde,.

Det turde imidlertid vistnok være nødvendigt af praktiske Hensyn at lempe dette Resultat noget, og derved yderligere udvide Underrettens Kompetence. Til de Forbrydelser, som efter de fremstillede Regler vilde være udelukkede fra Underrettens Kompetence, høre, som bemærket, de mest gængse Ejendomsforbrydelser, Tyveri og Bedrageri, for så vidt de ikke falde ind under de ved Straffelovens §§ 235 og 256 hjemlede undtagne Tilfælde. Så rigtigt dette

nu end kan være i Principet, kan det dog ikke miskjendes, at en sådan Ordning er forbunden med Ulemper, som det må være Opgaven om muligt at undgå. Disse Forbrydelser og navnlig Tyveri udgjøre nemlig et få stort Procenttal af Summen af de Forbrydelser, der årlig komme for Domstolene, at hin Ordning vil medføre et Besvær og en Udgift, der ikke står i Forhold til den Betydning, som Flertallet af disse Sager i Virkeligheden have. Skal dette praktiske Hensyn fyldestgøres, uden at gøre altfor stærkt Brud på Principet, er der, således som straffeloven foreligger, kun een Vej at gå, den nemlig at udvide Underrettens Kompetence til at pådømme stige Sager, når der ikke er Tale om den mest graverende Straf (Strafarbejde), og der derhos er Omstændigheder tilstede, som give Grund til at antage, at Sagen hverken bar faktiske eller juridiske Vanskeligheder, idet nemlig den Sigtede har afgivet en fuldstændig og troværdig Tilståelse og ikke begjærer Pådømmelse ved Landsretten.. Det tor sikkert antages, at en stor Mængde simple Tyverier vil fuldførgjøre disse Betingelser. Iøvrigt er der, når Bestemmelsen overhovedet vinder Bifald, ikke Grund til at indskrænke den netop til Ejendomsforbrydelser, men den bør være almindelig for alle de Tilfælde, hvor Strafferammen er anordnet på lignende Måde. Når der til det i det foregående Udviklede føjes, at den Særstilling, Udkastet har tiltænkt politiske Forbrydelser (Straffelovens Kap. 9—11) og Embedsforbrydelser, har Hjemmel i Lovgivningens Opfattelse af disse Forbrydelser, jfr. med Hensyn til de Første Grundl. § 74 og med Hensyn til de sidste Straffel. § 66, samt at Henlæggelsen af de i Straffet. § 299 ommeldte Sager til Underretten er naturlig efter Beskaffenheden af det Onde, der her er Tale om, medens de andre i § 2 nævnte Sager have en Betydning, der må udelukke Underretskompetencen, så ville dermed Reglerne i Udkastets §§ 7, 8 og 10 1ste Punktum være tilstrækkelig begrundede. § 7 angiver de Straffe, som Underretten overhovedet kan pålægge. Handlinger, som ikke kunne medføre anden Straf, høre, med Undtagelse af politiske og Embedsforbrydelser, ubetinget til Underrettens Kompetence (§ 8 Nr. 1 og 2). For at

Handlinger, som også kunne medføre andre Straffe, skulle kunne pådømmes af Underretten, udkræves altid, at Stræffen dog i det konkrete Tilfælde ikke overskrider den ved § 7 dragne Grænse, og derhos, når Valget i Strafferammen alene er mellem fængsel på Vand og Brød og Strafarbejde, yderligere, at den Sigtede har afgivet en troværdig Tilståelse og ikke selv begjærer Dom ved Landsretten (§ 8 Nr. 1 og 3). I Modsætning hertil omfatter Landsrettens Kompetence foruden politiske og Embedsforbrydelser 1) alle Forbrydelser, for hvilke Straffen ikke kan gå ned til de i § 7 nævnte Straffe, 2) de Forbrydelser, for hvilke Straffen vel kan gå så langt ned, men hvor dog den i det konkrete Tilfælde forskyldte Straf overskrider hin Grænse, og 3) de Forbrydelser, for hvilke Straffen vel kan gå ned til fængsel på Vand og Brød — men ej lavere — og i det konkrete Tilfælde vil gå ned hertil, men hvor dog den Sigtede enten har begjært Dom ved Landsretten eller ikke har afgivet en sådan Tilståelse, som § 8 Nr. 3 kræver. Det ligger iøvrigt i Sagens Natur, at de til Underretten henlagte Sager ikke ere således udelukkede fra Landsretten, at de ikke gyldig kunne pådømmes der; Straffesagers Forening kan medføre Nødvendigheden af en sådan Pådømmelse (§10 2det Punktum), og under Hovedforhandlingen bør en Sag aldrig afvises fra Landsretten, fordi den kunde være pådømt ved Underretten (§ 13 Nr. 2).

Da den i Straffel. § 46 givne Strafferamme for Forfølg på Forbrydelser intet Minimum fastsætter, hvilket også gjælder om flere Forskrifter i Straffeloven, der hjemle Strafnedsættelse (f. Ex. § 39), og da Strafferammen i andre Tilfælde af Strafnedsættelse, ligesom efter Omstændighederne ved Meddelagtighed i Forbrydelser synker meget betydelig, vilde Reglen i § 8 Nr. 1 i stige Tilfælde give Underrettens Kompetence en Rækkevidde, som ikke ligger i Tanken, da Forbrydelsens objektive Karakter, der bestemmes ved Beskaffenheden af det Retsbrud, den indeholder eller tilsigter, ikke væsentlig forandres derved, at kun

forsøg eller meddelagtighed foreligger, eller at strafnedsættende Omstændigheder ere tilstede,

og da § 8 kun henviser til Strafferammen, fordi man af den kan udlede Lovgiverens Dom om Forbrydelsens Karakter, altså har den normale, fuldbyrkede Forbrydelse for Øje. Udkastets § 9 er derfor et nødvendigt Tillæg til § 8, for at hævde Tanken ligeoverfor Bogstaven. Dertil kommer, at der netop i de Tilfælde, som § 9 taler om, ofte vil foreligge spørgsmål, som i færlig Grad kræve en omhyggelig Prøvelse; navnlig vil der her jævnlig foreligge Tilfælde, som ligge på Grænsen af Strafbarheden, og hvor spørgsmålet altså er, om der overhovedet er pådraget Straf. Som et enkelt vigtigt herhen- hørende Tilfælde skal her berøres, hvilke Resultater Udkastets Bestemmelser føre til ved Forbrydelser, som begåes af Børn. I eet Tilfælde, det praktisk vigtigste, har Straffeloven en ganske selvstændig Straffebestemmelse herom, nemlig § 233 med Hensyn til Tyveri; her er Underrettens Kompetence ligefrem hjemlet ved § 8 Nr. 1. I alle andre indenfor Straffeloven faldende Tilfælde, hvor Børn overhovedet kunne straffes, er ingen særegen Straffebestemmelse given; men en meget betydelig Strafnedsættelse er hjemlet ved § 36. Her bliver altså ifølge Udkastets § 9 Kompetencen at bedømme efter den almindelige Strafferamme for Forbrydelsen. Deraf vil med Hensyn til Bedrageri følge, at Reglen i § 8 Nr. 3 bliver anvendelig. Men det vil også findes ikke unaturligt, at der netop her, hvor der nødvendigvis ifølge Reglerne i Straffel. §36 må opstå spørgsmål, om Barnet overhovedet skal straffes, fordi det så let kan stille sig så, at det ikke har havt åndelig Modenhed nok til at indse en sådan Handlings Strafbarhed, skjønt det meget vel forstår sig t. Ex. på et Tyveris Strafbarhed, ikke lettelig unddragcs Barnet nogen Garanti for en omhyggelig Vedømmelse af spørgsmålet om deis Tilregnelighed, og at en sådan Sag derfor kun under de samme Betingelser, som gjælde for den Vorne, unddrages fra Landsretten.

Hvad det andet Hovedspørgsmål angår, med hvilket § 11 beskæftiger sig, nemlig Afgrænsningen af nævningernes Kompetence, skal følgende bemærkes til Begrundelse af Ud-

kastets Regler. At nævninger ordentligvis kun bør tilkaldes til Medvirkning ved betydelige Straffesager, blev allerede ovenfor bemærket; kun bliver det overensstemmende med Grundloven at fastholde, at politiske Lovovertrædelser ikke, selv om de ere mindre betydelige, kunne holdes udenfor deres Kompetence. Da disse imidlertid også efter Udkastet ere holdte udenfor Underrettens Kompetence, er det Udkastets første undtagelsesfrie Regel, at nævninger overhovedet kun kunne komme til Anvendelse i Sager, der ere henlagte til Landsretten. Det er denne alene, som ved Tilkaldelse af nævninger kan udvide sig til en Nævningeret. Det blev fremdeles ovenfor bemærket, at allerede praktiske Hensyn forbyde at tilkalde Nævninger til alle under Landsretten hen« lagte Straffesager. Skal imidlertid denne snevrere Grænse ikke blive vilkårlig, kan den ikke alene begrundes på Hensynet til Straffens størrelse. Det kan vel forsvares i visse Tilfælde at lade dette Hensyn få Indflydelse. Således vil det findes naturligt, at nævninger ubetinget tilkaldes i alle Tilfælde, hvor den Strafferamme, der er spørgsmål om at bringe til Anvendelse, hjemler Livsstraf eller livsvarigt Strafarbejde, selv om Straffen også kan blive lavere. På den anden Side kan der anføres Grunde for ikke at give den Sigtede Retskrav på nævninger, når der i Sagen kun er Spørgsmål om en ringere Straf end Strafarbejde, omend en sådan Sag på Grund af Reglen i § 8 Nr. 3 eller § 9 må for Landsretten (ved politiske Lovovertrædelser tilsteder Grundloven ikke at gjøre dette Hensyn gjældende). Det må her ansees for tilstrækkeligt, at nævningers Medvirkning ikke ubetinget er udelukket, men af Retten kan tilståes, når Sagens faktiske eller juridiske Beskaffenhed findes at give Grund dertil. Med Hensyn derimod til den hele mellemliggende Klasse af Sager, hvor et tidsbestemt Strafarbejde er forskyldt, hvad enten dette nu med nødvendighed følger af Strafferammen eller af Sagens konkrete Beskaffenhed, giver hverken Forholdets Natur eller Straffeloven noget holdbart Støttepunkt for en Sondring efter Straffens størrelse, hvilken derfor ikke vilde kunne undgå at blive vilkårlig. Her er

det da, at det Spørgsmål bliver af Vigtighed, om ikke en Sondring efter andre Hensyn bør gjøres, hvorved tillige det praktiske Formål fyldestgøres, at nævningesagerens Område ikke bliver altfor stort og bebyrdende. Det kan nu i og for sig ikke være tvivlsomt, at en naturlig Grund til at tilkalde nævninger til Medvirkning er der ordentligvis kun da, når Sagens faktiske eller retlige Beskaffenhed frembyder Tvivl, medens de mange Tilfælde, hvor spørgsmålet, om Straf er fortjent, aldeles ingen Tvivl frembyde, og hvor den nævningerne uvedkommende Strafudmåling i Virkeligheden er det Eneste, Retten har at afgjøre, ikke bør henlægges under Nævningerne, til ingen Nytte for Sagen og til Besvær for disse. Det er fremdeles indlysende, at en Grænse for Nævningernes Område efter Straffens størrelse sætter dette Hensyn ganske til Side, overlader det ganske til Tilfældet, om det endog blot tilnærmelsesvis sker Fyldest. Men det må endvidere erkjendes, at det Samme vil gjælde om ethvert andet abstrakt Kriterium, man vilde vælge, og navnlig også om det af Mange anbefalede Princip, at sondre efter Forbrydelsernes Art uden Hensyn til Straffen. Kun hvor Forholdet er af en sådan færegen Beskaffenhed som ved politiske Lovovertrædelser, er der Rimelighed for at lægge afgjørende Vægt på Forbrydelsens Art, hvortil også Grundloven henviser. Det, hvorpå det i Reglen må komme an, er det konkrete Tilfældes Beskaffenhed, og Spørgsmålet bliver da, hvem der skal bedømme dette. Skal det nu være den Sigtedes Ret at dømmes af Nævninger, når Sagen egner sig dertil, så kan hverken Anklagerens eller Domstolens Skjøn herom blive afgjørende, men alene den Sigtedes eget skjøn. Med andre Ord, det må regelmæssig overlades den Sigtede at afgjøre, om han vil dømmes af Landsretten uden Nævninger, eller om han vil have Nævningers Medvirkning. En fuldstændig Sikkerhed for, at den rigtige Grænse kommer til Gyldighed, ligger der selvfølgelig ikke heri, men derom kan der overhovedet ikke være Tale. Der er iøvrigt ingen Grund til at nære Frygt for, at den Sigtede i utvivlsomme Sager dog regelmæssig

skulde vælge Nævninger; dertil vilde ordentligvis intet Motiv være — den, der har afgivet en klor Tilståelse i en retlig ikke tvivlsom Sag, kan ikke have Håb om at slippe, fordi han påkalder Nævninger —; et vægtigt Motiv i modsat Retning vil det derimod være, at Sagen kan blive hurtigere afgjort, idet den ikke behøver at vente, til Nævningeret holdes. Snarere kan man tænke sig, at der vilde være Utilbøjelighed til vælge Nævninger, selv hvor Sagen egner sig dertil; men dette vil dog ganske bero på, om Nævningeinstitutionen forstår at vinde Tillid i Befolkningen. At dette vil ske, derom vil nu den, der har Tro på den og vurderer de foreliggende Erfaringer, ikke Være i Tvivl; men der er i Principet Intet at indvende imod, at Institutionens fulde Virkning bliver afhængig heraf, så at det ordentligvis ikke påtvinges Nogen at dømmes af Nævninger. Det Anførte vil endvidere forklare, hvorfor Udkastet lægger vægten på den Sigtedes Valg og ikke sætter i Stedet, om der foreligger Tilståelse af den Sigtede. Selv om denne nemlig er fuldstændig og troværdig, har den dog kun Betydning som Bevis for Sagens faktiske Grundlag, men udelukker ikke, at den retlige Bedømmelse kan være tvivlsom. Tilståelsen kan derfor efter Straffeprocessens Grundsætninger kun have Betydning til at afkorte Bevisførelsen, således som det er foreskrevet i Udkastets § 324, men ej som sådan udelukke den Sigtede fra at fane Spørgsmålet om sin Strafskyld bedømt af Nævninger. Heller ikke er der tilstrækkelig Grund til som Betingelse for Sagens Pådømmelse uden Nævninger at kræve både, at den Sigtede vælger det, og at der foreligger en fuldstændig og troværdig Tilståelse. I mange Tilfælde kan Domfældelsen være utvivlsom, hvor den Sigtede dog ikke har Selvovervindelse nok til at afgive en åben og fuldstændig Tilståelse, f. Ex. om kvalificerende Omstændigheder ved Forbrydelsen; at en sådan Tilståelse ikke foreligger, godtgjør derfor ikke, at hans Valg bør tilsidesættes, Det kan heller ikke påberåbes, at begge hine Betingelser fordres i § 8 Nr. 3; Valget imellem Landsretten med eller uden Nævninger kan ikke sam-

menstilles med Valget mellem Landsret og Underret. At tilstede det sidste Valg er overhovedet uregelmæssigt og bør som en Nødhjælp kun tilstedes under særlig strenge Betingelser.

Fra den Regel, at den, der sigtes for en Forbrydelse, for hvilken Strafarbejde findes at være forskyldt, har Ret til at dømmes af Nævninger, er der imidlertid Grund til at gjøre en Undtagelse. Gn stor Del Straffesager angå Personer, som alt forhen ere dømte og nu sigtes for Gjentagelse af Forbrydelsen. Om der nu end ofte her vil være Spørgsmål om en strengere Straf, har denne dog i Almindelighed ikke en så afgjørende Betydning for den Sigtede som den tidligere Domfældelse. På den anden Side vil der her lettest forekomme Exempler på, at Retten til at forlange Nævninger kunde misbruges, og der er derfor særlig Opfordring til at drage Omsorg for, at Nævningerne ikke overbebyrdes med denne Slags Sager. Ved Forbrydelser, hvor Gjentagelse forekommer jævnlig, (altså ikke blot de Tilfælde, hvor Gjentagelsen efter Straffeloven medfører en kvalificeret Straf, men ved alle de Forbrydelser, der omhandles i Straffelovens Kap. 23—27, og uden Hensyn til, om det er den samme eller kun en beslægtet Forbrydelse, om hvilken der nu er Tale), kan det derfor fuldkomment forsvares, at den videst gående Garanti for Bedømmelsen, som ligger i Nævningers Medvirkning, ikke ubetinget indrømmes i Gjentagelsestilfælde. I Henhold hertil har Udkastet tun da anerkjendt Ret til Nævninger i stige Tilfælde, når den Tid er forløben, som efter Straffelovens Regel medfører Ophøret af den i visse Tilfælde foreskrevne særegne Straffevirkning af Gjentagelsen, eller når der er Spørgsmål om meget grove Forbrydelser. Denne Undtagelse medfører ikke, at Medvirkning af Nævninger flet ikke kan finde Sted i disse Tilfælde; for det Første skulle Nævninger medvirke, når Reglen i § 11 Nr. 1 medfører det, og i andre Tilfælde kan Retten i Henhold til § 11 Nr. 3 bevilge Nævninger.

Reglerne i § 11 kunne efter det Fremstillede kortelig sammenfattes således: Prin-

cipet er, at Nævninger skulle medvirke i sådanne Landsretssager, hvis Beskaffenhed gjør dem egnede dertil. Dette må nu siges ubetinget om de Sager, i hvilke der er Spørgsmål om de yderste (absolute) Stræffe, Lovens kjender samt i Sager om politiske Forbrydelser. Selv om den Sigtede i disse Sager ikke ønskede Nævninger, tillader Hensynet til Samsundet, jfr. Grundloven, ikke at holde dem borte (§11 1ste Stykke). I alle andre Tilfælde skal derimod Hensynet til Sagens konkrete Beskaffenhed være afgjørende. Dommen herom er regelmæssig overladt den Sigtede, som altså får en Ret, han dog kan give Afkald på, til at dømmes af Nævninger (§11 2 det Stykke), men Afgjørelsen er overladt Retten, når den Sigtede eller Anklageren andrager på Nævninger udenfor Lovens almindelige Regler (§ 11 3die Stykke*).

Når Forening af Stræffesager finder Sted (se herom Udkastets 1ste Afsnit Kap. VII, andet Underafsnit), kan deraf følge en Forandring i Kompetencen, således som denne vilde være, når Sagerne behandledes adskilte. Dette vil for det Første være Tilfældet, når en eller nogle, men ikke alle de forenede Sager kræve Nævninger eller Landsret, idet da også de Sager, om hvilke det Samme ikke vilde gjælde, når de behandledes adskilte, må dele Skjæbne med hine. Da Forandringen i Competence er til Gunst for den Sigtede, kan dette selvfølgelig ingen Betænkelighed have. Kun forsåvidt de forenede Sager

*) Som Følge af Udkastets Regler vil første Gang begået simpelt Tyveri i mange Tilfælde kunne påkjendes af Underretten (§ 8 Nr. 3); skal det påkjendes af Landsretten, vil det dog kun undtagelsevis være den Sigtedes Ret at dømmes af Nævninger (§ 11 2det Stykke), men Retten vil altid på hans Andragende kunne bevilge Henviisning til Nævninger (§ 11 3die Stykke). Er Tyveriet grovt, er det altid den Sigtedes Ret at dømmes af Nævninger. Den, der sigtes for anden Gang begået Tyveri, kan vel undtagelsesvis komme for Underretten, men regelmæssig vil Landsretten have at dømme hem, og det vil være at pådømme af Landsretten, men hyppigst uden Ret for den Sigtede til Nævninger, og dette vil altid være Tilfældet ved fjerde Gang eller oftere

begået Tyveri, med mindre Tyveriet er grovt.

angå flere Sigtede, og Kompetencens Bestemmelse ellers beror på den Sigtedes Valg, kan der gøres den Indvending, at denne Valgret tabes. Det er imidlertid klart, at den Forening, som Processens Interesse måtte kræve, ikke kan opofres af denne Grund; det kan kun være et Hensyn til ikke at fastholde en Forening uden afgjørende Motiver. En Anvisning i denne Retning har Udkastet udtalt i § 12 i Slutningen, til hvilken Retten altså ved Anvendelsen af sin Beføjelse efter Udkastets § 72 1ste Punktum har at tage Hensyn. Et andet Tilfælde, hvor Foreningen af flere Stræffesager, nemlig mod den samme Person, vil medføre Forandring i Kompetencen, fremkommer derved, at den samlede Strafskyld når en Størrelse, som efter Reglerne i §§ 7 og 11 har Betydning for Kompetencen, medens ingen af de enkelte Forbryddelser for sig når så højt i Strafskyld. Underretten er aldrig, og derfor heller ikke i et sådant Tilfælde, kompetent til at pålægge Strafarbejde, og når den samlede Strafskyld når Strafarbejde, er også dette tilstrækkeligt til at hjemle den Sigtede Ret til at vælge Nævninger. Finder der i sådanne Tilfælde enten, fordi alle Forbryddelserne ikke vare oplyste, eller af anden Grund en Adskillelse af Sagerne Sted, vil Kompetencen vel blive forandret, (jfr. dog § 72 2det Punktum); men Reglen i Straffelovens § 64 eller dens Analogi, som bliver Normen for Stræffens Bestemmelse i den sidste Sag, vil også da udelukke, at Strafarbejde kan blive idømt (jfr. derimod Straffelovens § 24), medmindre der ved Anvendelse af Reglerne om Retsmidler kan komme en ny Forhandling i Stand, under hvilken Sagerne forenes (Udkastets §§ 400, 423 Nr. 2, jfr. § 426).

Det følger af sig selv, at den almindelige Regel må være, at Retten i Embeds Medfør — ikke blot, når Indsigelse gøres — skal prøve sin Kompetence efter de foran fremstillede Regler med Hensyn til en for den anhängiggjort Sag, og at den bør gjøre det på ethvert Trin af Sagen, så at Afgjørelser herom kunne fremtræde i forskjellig Form, jfr. med Hensyn til Landsretten Udkastets §§ 251 (Nr. 2). 256, 259, 270,

290, 304, og mev Hensyn til Underretten Udkastets §§ 359, 360, 361. Forskjellige Lempelser i denne Regel ere dog nødvendige eller hensigtsmæssige dels i Betragtning af, at kun den lavere Rets Kompetence er eksklusiv, dels på Grund af de Hensyn, der ved at drage Grænserne for Kompetencen i visse Tilfælde ere tagne til konkrete Omstændigheder ved Sagen, dels endelig for at afbøde Urimeligheder, som en streng Fastholden af de almindelige Regler om Dømmes Retskraft på dette Område vilde føre til under den givne Ordning af Kompetenceforholdene. Herom handler Udkastets § 13.

Simplest stiller Sagen sig i de Tilfælde, hvor der til Bestemmelse af Kompetencen ikke behøver at anstilles et Skjøn over Omstændigheder, til hvis Bedømmelse der først, når Sagen er tilende, foreligger et fuldstændigt Materiale. Dette er Tilfældet, hvor Afgjørelsen alene beror på Stræfferammen, efter Omstændighederne (§ 11 2det Stykke) i Forbindelse med Hensynet til en den Sigtede tidligere overgået Dom eller en Erklæring af denne, som senest må foreligge inden Udløbet af den i § 253 ommeldte Frist (se § 254 Nr. 3), jfr. også med Hensyn til § 8 Nr. 3 Udkastets § 362. Ved Underretten må her den almindelige Grundsætning regelmæssig komme til Anvendelse uden Undtagelse. Ved Landsretten er der ingen Grund til at afvige fra den på alle foreløbige Stadier i Sagen. Men når Sagen her er kommen til Hovedforhandling, bør Sagen dog ikke ende med en Afvisningsdom og derved den stedfundne Forhandling spildes til Unytte, da Landsretten selvfølgelig er god nok til at påkjende Sager, der kunne lade sig nøje med en Underretspåkjendelse. Regelmæssig må det Samme gjælde, når en Sag er bleven forhandlet for Nævninger, skjønt den kunde være påkjendt uden disse; men forsåvidt den Sigtede har Ret til at kræve Pådømmelse uden Nævninger, må dog det under Nr. 2 med Hensyn hertil tage Forbehold gøres. — Har Anklageren begyndt forfølgning ved Landsretten, men denne har nægtet Anklagen Fremme, fordi Sagen antages at høre for Underretten (altså på foreløbige Stadier i Sagen), så vilde

efter almindelige Regler om Dømmes Retskraft denne Afgjørelse ikke forpligte Underretten til at erkjende sig kompetent (jfr. Nellesmanns Procesmåde S. 834). Ikke altid vilde Overensstemmelse i Afgjørelserne kunne fremskaffes ved Retsmidler. Hvis Anklageren har ladet Landsrettens Afgjørelse upåanket inden den foreskrevne Frist, vilde det negative Resultat, at Sagen ikke hører for Landsretten, stå fast som endelig Dom. Om det nu end er sandsynligt, at Underrettens på en anden Opfattelse hvilende Dom, der afviste Sagen fra Underretten, ved Påanke vilde blive bragt i Overensstemmelse med Landsrettens Opfattelse, er dette dog ikke nødvendigt, og i al Fald er her et Omsvøb, som det fuldkomment stemmer med Forholdet mellem Landsret og Underret at undgå på den Måde, at hin Landsrettens Afgjørelse bliver bindende for Underretten (§ 13 Nr. 3 1ste Punktum). Så meget mere må da det Samme være Tilfældet, når Landsrettens Afgjørelse var stadfæstet af Højesteret. At gå lige så vidt med Hensyn til Underrettens Afgjørelse, kan på Grund af Forholdet mellem Domstolene ikke forsvares, men vel, når Landsretten ifølge Påanke har afvist Sagen fra Underretten eller stadfæstet en sådan Afvisning (§ 13 Nr. 3 2det Punktum). Lignende Spørgsmål opstå ikke med Hensyn til Nævnings Medvirking, fordi slige Afgjørelser her altid fremtræde som Forandringer i tidligere Afgjørelser af den samme Ret, der ikke nødvendigvis gjøre en ny Sags Anlæg ved en anden Ret, men kun Sagens Gjennemførelse på en anden Måde ved den samme Ret.

Mere omfattende blive Afvigelserne fra den almindelige Grundsætning, når Kompetencen beror på den i det konkrete Tilfælde forskyldte Straf eller på Beskaffenheden af den Sigtedes Forklaringer om Sigtelsen (§ 8 Nr. 3). Et begrundet skjøn herom kan Retten ofte ikke have på Sagens foreløbige Stadier, og det stemmer i al Fald bedst med Mundtlighedsprincippet ikke at kræve et sådant af Retten. Den bør foreløbig, indtil

Hovedforhandlingen er endt, følge Anklagerens skjøn. Da nu derhos Landsretten ikke på

det sidstnævnte Tidspunkt kan henvise Sagen til Underretten (§ 13 Nr. 2), bliver altså Resultatet, at Anklageren er Herre over at bringe en sådan Sag for Landsretten, et Resultat, som heller ikke kan findes unaturligt. Derimod kan og skal Underretten i Overensstemmelse med Udkastets Principer for Kompetenceafgrænsningen afvise den Sag, i hvilken den efter endt Hovedforhandling finder, at hine Betingelser for dens Competence mangle. Da der, selv om Underretten skulde give Dom i et sådant Tilfælde, lydende f. Ex. på Strafarbejde (altså afvigende fra Reglen i § 7), altid kunde fremkaldes en ny fuldstændig Forhandling for Landsretten ved Påanke, bliver den virkelige Forskjel den, at denne nye Forhandling med Nødvendighed skal finde Sted. Ligeledes skal Landsretten, når Hovedforhandling er ført for den uden Nævninger, men den nu finder, at Stræffens Størrelse giver den Sigtede Ret til at dømmes af Nævninger, give denne Lejlighed til at erklære sig herom og eventuelt henvise Sagen til en ny Forhandling med Nævninger. Er Anklageren tvivlende i sit Skjøn, vil han, for ikke at spille en Forhandling, selvfølgelig være opfordret til at vælge den højere Ret eller henholdsvis Nævninger, hvorved det bliver sikkert, at ingen Forhandling spildes, og hvorved den Sigtede får den ham i tvivlsomme Tilfælde naturlig tilkommende Fordel. At den Afgjørelse, Retten kommer til efter endt Hovedforhandling med Hensyn til hine Omstændigheder, og i Kraft af hvilken den afgjør sin Competence, ikke kan være Påankegrund som Krænkelser af Rettergangsregler (Udkastets §§ 374 og 399), kræver Forholdets Natur. Den Sigtede kunde ikke blive berettiget til sådan Påanke; thi hvad enten den lavere Ret hævder sin Competence eller henviser Sagen til højere Ret, er han ikke forurettet. Det skulde da blot være Spørgsmålet om Ret for Anklageren til at påanke, når Retten afvigende fra hans Skjøn henviser Sagen til højere Ret. Men Påankeinstantsen kan ikke have en så godt begrundet Dom om disse Omstændigheder som den Ret, for hvilken Bevisførelsen har fundet Sted, og det vilde være højst unaturligt, om denne skulde have en Dom påtvungen om

disse Omstændigheder. Som Følge af Reglerne under Nr. 1 og 2 bliver der i de heromspurgte Tilfælde ikke Tale om Anvendelsen af § 13 Nr. 3, om det første Punktums Regel ikke, fordi Sagen i disse Tilfælde ej kan henvises fra Landsretten, for hvilken Anklageren har bragt den, til Underretten, om det sidste Punktums Regel ikke, fordi Anklageren er udelukket fra Påanke, og altså når han vil føre Sagen videre, må gjøre Underrettens Skjøn til sit, hvilket da atter er bindende for Landsretten.

Den første og den sidste Paragraf i dette Kapitel trænge ikke til nogen udførlig Forklaring. Med Udkastets System står det i god Samklang, at Underdommeren er Undersøgelsesdommer også i Landsretssager (§ 6). om det end ikke må være udelukket, at et Medlem af Landsretten benyttes som sådan. Sker det Sidste, bør Påanke af hans Handlinger gå til Højesteret og ikke til den Ret, af hvilken han selv er Medlem (§ 14).